

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-17

Ärendenummer SMF-2024-02494

Handläggare

Ingela Gustafsson

Telefon: 031-365 58 02

E-post: ingela.gustafsson@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen.
2. Stadsmiljönämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatanmänden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer för att möjliggöra bad i älven.

Förvaltningen bedömer att de utredningar som efterfrågas gällande badförbudet i älven samt möjliga nya badplatser i älven till stor del redan har genomförts i tidigare studier och redovisats i uppdrag från kommunstyrelsen.

Ett generellt upphävande av badförbudet är inte lämpligt, både med hänsyn till badvattenkvalitet och av säkerhetsskäl. Godtagbar badvattenkvalitet under större delen av badsäsongen kan inte uppnås inom hela det aktuella området, vilket tidigare utredningar visat. Det förekommer både reguljär sjötrafik och småbåtstrafik i älven. Vattnet i älven är relativt strömt och det finns en stor risk att badande kan dras ut på djupare vatten eller självmant tar sig ut i älvfåran och farleden om inte badplatsområdet är avskärmat.

Fortsatta åtgärder med att minska tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten bör prioriteras i dagsläget för att på sikt kunna uppnå godtagbar badvattenkvalitet i större del av älven. Det förbättrar möjligheterna för anläggning av friluftsbad i älven på sikt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Upphävande av badförbud i älven bedöms inte att medföra några större ekonomiska konsekvenser om det inte påverkar sjöfarten i älven. Anläggning av friluftsbad i älven kräver en mer avancerad anläggning än ett traditionellt friluftsbad. Ett friluftsbad i Sannegårdshamnen beräknades 2019 till ca 14 mnkr i investering och ca 2.8 mkr i drift,

underhåll och kapitaltjänstkostnader. Personalkostnad för drift kombinerat med livräddningskompetens utgjorde då ca 500 tkr av 2,8 mkr, beräknat på normal badsäsong. En utökning av badsäsongen under längre tid över året personalkostnaden väsentligt. Den totala kostnaden idag bör med utgångspunkt för kostnadsökningar sedan år 2019 vara minst 15–20 % högre.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett generellt upphävande av badförbud i älven innebär stora säkerhetsrisker för badande som badar utanför ett avgränsat badområde, både med avseende på sjöfart i älven samt strömmar i älven. Ett relevant utformat bad har goda förutsättningar att bli en populär och positiv mötesplats för många människor.

Samverkan

Partssamverkan med personalföreträdande organisationer har inte varit aktuell.

Bilagor

1. Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande – *Redovisning av uppdrag om fördjupad genomförbarhetsstudie för att anlägga ett friluftsbad i Sannegården*
3. Genomförbarhetsstudie (Kretslopp och vatten) – *Bad i Sannegårdshamnen*
4. Rapport Badvattenkvalitet Göta Älv (Tyréns)-*Modelleringsstudie*

Ärendet

Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M)) har lämnat in en motion om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har ombett stadsmiljönämnden att yttra sig över motionen. Remissvaret ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast 2025-03-07.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver att många göteborgare vill komma närmare vattnet och kunna bada i Göta älv. Motionärerna skriver att fler möjligheter till bad i älven i centrala Göteborg skulle höja livskvaliteten för både göteborgare och besökare, särskilt med tanke på att stadsutvecklingen närmar sig älvstranden.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Utredningar

Mätning- och modelleringsstudier av badvattenkvalitet i Göta Älv har gjorts i flera omgångar från 2015 och framåt. Under åren 2017–2019 genomfördes utredningar om bad i älven på uppdrag av kommunstyrelsen, både generellt gällande möjligheter till bad i älven och specifikt för Sannegårdshamnen. Det gjordes omfattande provtagningar med avseende på badvattenkvalitet kopplat till potentiella platser för bad i älven. Även strömningsmodeller för älven gjordes liksom påverkan från Ryaverket. Även badförbudet i älven behandlades i detta sammanhang.

Badvattenkvaliteten påverkas främst negativt vid och efter regn. Det beror i huvudsak på bräddningar av avloppsvatten, det vill säga tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten, och felkopplingar. Men påverkan finns även från flöden från åarna uppströms samt från Ryaverket. Genomförbarhetsstudien (2019-03-08), som gav ett nuläge baserat på vattenkvalitet och säkerhetsfrågor, visar att vattenkvaliteten längs Södra Älvstranden inte är tillräckligt bra för att motivera en ny anläggning under en relativt lång tid framöver. Förutsättningarna är något bättre i Frihamnens två yttre bassänger och i området nedströms Sannegårdshamnen fram till Älvsborgsbron, men inte heller där är det aktuellt med bad i nuläget. Bäst vattenkvalitet finns vid Lindholmen och i Sannegårdshamnen där det skulle vara möjligt att anlägga ett bad. Avrådan från bad i älven måste ske vid och efter regn visade de mätningar som gjordes i Sannegårdshamnen, vilket kan vara nödvändigt flera gånger per månad.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande från 2019 framgår att om friluftsbad etableras i Göta älv måste det gällande generella badförbudet i älven i Lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs kommun justeras så att det blir tillåtet med bad på specifika platser. Den geografiska platsen och den fysiska ytan för ett friluftsbad måste vara tydligt utpekad, avskärmad och iordningställas för att kunna fungera som badplats.

Hamnmyndigheten (Göteborgs Hamn AB) ställde sig positiv till friluftsbad i älven förutsatt att säkerheten säkerställs och att sjöfarten inte hindras. Någon förändring i hamnordningen kommer inte behövas i det fall ett bad i Göta älv etableras.

Dagsläge

Avrådan från bad efter skyfall har ökat under senare tid för friluftsbad både i hav och sjöar. Många gånger sker detta till följd av bräddning av avloppsvatten, men även när det inte direkt kan påvisas en föroreningskälla. Flera bräddningspunkter utmed Göta älv påverkar badvattenkvaliteten. Det kan därmed förväntas att förutsättningarna för bad direkt i älvvattnet utan särskilda anordningar inte är goda nog i dagsläget.

Tekniska lösningar

Ökade investeringar i avloppsnätet som påverkar älven är en del av förutsättningarna för att kunna tillhandahålla bättre badvattenkvalitet. Av säkerhetsskäl kräver ett friluftsbad i älven tydliga avspärningar för att förhindra bad utanför det avsedda området.

Förutsättningen för ett friluftsbad i älvvatten där avrådan från bad kan behöva göras flera gånger per månad är att ett prognos- och varningssystem för dålig badvattenkvalitet tas fram. Badet kommer att behöva stängas i samband med och en viss tid efter regn. Information om badets dagsaktuella öppettider kommer att behöva nå allmänheten via digitala medel samt flaggning på plats.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att de utredningar som efterfrågas gällande badförbudet i älven samt möjliga nya badplatser i älven till stor del redan har genomförts i tidigare uppdrag från kommunstyrelsen.

Ett generellt upphävande av badförbudet är olämpligt både med hänsyn till vattenkvalitet och av säkerhetsskäl. Tidigare utredningar visar att godtagbar vattenkvalitet under större delen av badsäsongen inte kan uppnås i den del av älven som varit aktuell. Platser på Norra Älvstranden har bättre förutsättningar och Sannegårdshamnen valdes ut för en genomförbarhetsstudie 2019. I dagsläget bedömer förvaltningen dock att förutsättningarna för att bygga en sådan anläggning som otillräckliga. Vid anläggning av ett framtida friluftsbad i älven krävs en justering av de lokala ordningsföreskrifterna så att undantag från det generella badförbudet kan göras, så att det blir tillåtet med bad på den aktuella platsen.

Det finns reguljär sjötrafik i älven både till och från Göteborgs hamn, men även Vänersjötrafik och småbåtstrafik. Eftersom vattnet i älven är relativt strömt med ett stort flöde och att sjötrafiken medför svallvågor och sug, finns en stor risk att badande dras ut på djupare vatten och ut i farleden eller självmant tar sig ut i älvfåran om inte badplatsområdet är avskärmat.

Fortsatta åtgärder med att minska tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten bör prioriteras i dagsläget för att på sikt kunna uppnå godtagbar badvattenkvalitet i större del av älven. Det förbättrar möjligheterna för anläggning av friluftsbad i älven på sikt.

Gunilla Åkerström

Anders Ramsby

Avdelningschef utemiljöer och stadsliv

Förvaltningsdirektör stadsmiljö